

ZPRAVODAJ

GLADÍRIS

DUBEN 2001

Č. 111

ROČNÍK XXXIII.

1/2001

ZPRAVODAJ GLADIRIS č.111

Ročník XXXIII., duben 2001

Pro potřebu svých členů vydává SZO ČZS Gladiris, specializovaná organizace pěstitelů mečků a kosatců při Územní radě ČZS v Novém Jičíně. Přinášíme též články o pěstování denivek, lilii, jiřin a dalších vzácných hlíznatých a cibulových květinách. Řídí redakční rada, tiskne SIAK s.r.o.

Obsah:	strana:
Milí přátelé mečíkáři.....	2
Zpráva předsedy.....	3
Zpráva revizní komise.....	6
Zpráva o hospodaření ZSO ČZS Gladiris za rok 2000.....	6
Zpráva pokladníka.....	7
Moje zkušenosti s křížením.....	7
Posklizňová léčba houby Fusarium u hlíz a brutů.....	10
Hodnocení gladiol v Illinois.....	12
Výstavy květin v Ropotíně.....	13
Informace o výstavě Lilium Silesia 2001.....	13
Evidence introdukcí mečků členů ZO GLADIRIS pro rok 2001.....	14
Pozvánky na výstavy.....	20
CROCOSMIA-MONTBRETIA.....	21
CHASMANTHE.....	23
Pěstitelský koutek.....	24
International Gladiolus Hall of Fame 2001.....	26
Inzerce.....	27

Předseda redakční rady:

P.Mimránek, 763 01 Mysločovice 169, > petr.mimranek@worldonline.cz<

spolupracovníci:

Vladimír Pernica, Dr.V.Nešpora 5, 779 00 Olomouc

Ing Dušan Slošiar, Vodňanská 463, 375 01 Tým N.Vltavou >Ferdova@volny.cz<

RNDr.Leonard Rýznar CSc, Záhlínická 827, 768 24 Hulín

Milí přátelé mečíkáři,

Letošní jaro je nadmíru deštivé, určitě však začátek května bude slunečný, a vše se v klidu stihne vysázet. Mnohým z nás se podařilo využít několika pěkných a slunečných dnů začátkem dubna, kdy se daly vysázet bruty a ty pak dostaly hojnou závlahu, též kdo včas zasel semínka mečků a přikryl záhony se semínky černou netkanou textilií, může být velmi spokojen.

Přírodě se nedá poručit a tak doufejme, že tento rok bude pro naše mečíky příznivý, že nikoho z nás nestihne žádná pohroma v podobě víchru či krupobití, či nedej bože - nějaká povodeň. Ti, kteří byli na výroční schůzi v Otrokovicích, jsou informováni, proč Zpravodaj vychází tak pozdě. Mám velkou radost, že náš Zpravodaj má konečně barevnou dvoustranu, která velmi zvýší jeho úroveň. Za práci na barevné vnitřní straně vděčíme panu Ing Dušan Slošiarovi a za recenzi Zpravodaje RNDr Leonardu Rýznarovi. Předpokládám, že tito pánové budou spolehlivě pracovat pro Zpravodaj i nadále. Každopádně bych přivítal, kdyby alespoň jednou ročně mohli číslo Zpravodaje zpracovat na počítači i někdo jiný, nejlépe někdo s větším zájmem o kosatce, protože pěstitelům této nádherné květiny hodně dlužíme. Při vydání posledního Zpravodaje č.110 bylo mou chybou, že jsem pozdě zareagoval na změnu ceníku poštovních zásilek (slevy pro množství pod 1000 ks byly zrušeny). Abychom se dostali na cenu poštovního jako dřívě, tedy na 9 Kč, je nutno snížit váhu Zpravodaje, t.zn. je třeba zmenšit písmo, zmenšit Zpravodaj nejméně o třetinu a obal dělat z měkkého papíru. Pak bude ale potřeba dát Zpravodaj do obálky, což jsou další peníze. Jistě to však přivítají všichni, kteří se z nelibosti dívali na Zpravodaj, slepený třemi lepicími páskami. Chtěl bych zachovat Zpravodaj na podobné úrovni jako dřív, protože krom jednoho člena organizace neměl k němu nikdo připomínky. Chtěl bych, aby to nebyl jen strohý odborný oběžník bez trochy života z organizace, a aby zde byly presentovány názory všech členů, pokud nesou alespoň určitou míru slušnosti. Těm, kterým se Zpravodaj nelíbí navrhuji, aby si dělali Zpravodaj svůj, a aby z organizace vystoupili. Zpravodaj nemůže rovněž posloužit jako nějaký ombudsman, kde by si dokonce nečlenové a je jich hodně, kteří Zpravodaj čtou a mezi sebou si ho půjčují, mohli postěžovat, že si koupili mečíkové hlízy, a protože jim po vegetační sezóně 12 z 20 koupených odrůd uhynulo, žádají finanční náhradu a uveřejnění stížnosti. Těmto pěstitelům vzkazuji, že po vegetační sezóně již náhradu nelze žádat, jako např. v restauraci nemůže host reklamovat jídlo, které již snědl. Je chybou zákazníka, že mečíky nevrátil zpět hned. Je nasnadě, že určitě mečíky pěstovat neumí, i když má již třeba 70 let a celý život byl zahradníkem. Všichni se učíme, a to celý život. Zpravodaji a organizaci velmi chybí pěstitel, který by chtěl naši činnost presentovat v zahraničí, v americkém GLAD WORLD. Je obrovskou chybou, že ani po 12 letech demokracie nejsme schopni se presentovat do světového mečíkářského dění. Chtělo by to alespoň jednou ročně zaslat v angličtině přeložený článek o činnosti organizace a o výsledcích výstav editorovi GLAD WORLD.

Nechci mluvit jen o problémech, ale organizaci chybí činní členové, kteří by měli na starost hodnocení mečků na výstavách, členové, kteří by nosili brut a mečíky do škol a věnovali sadbový materiál do kroužků mladých zahrádkářů. Přáli bychom si, aby se dělaly přednášky v ZO o pěstování mečků a tak se propagovala naše činnost. Většina členů organizace je pasivních a mnozí mě již zasílají korespondenční listky s urgencemi o Zpravodaj (známka na odpověď nikde). Všechny tyto členy prosím, aby vypnuli večer televizi s „Milionářem“ a něco do Zpravodaje napsali. Současně též prosím všechny o vyplnění anketního listku, který je přiložen ke Zpravodaji. Děkuji.

Petr Mimránek

Zpráva předsedy

přednesená na výroční schůzi organizace v Otrokovicích dne
3. února 2001

Vážení přátelé,

srdečně vítám a zdravím nejen Vás, kteří jste zde přítomni, ale i všechny ty, kterým nějaký neduh nedovolil na naší schůzi přijet jakož i ty, pro které byla překážkou účastí na naší VČS velká vzdálenost desítek či stovek kilometrů, ale kteří jste přesto v duchu s námi. Stejně tak vítám naše milé hosty, a to pana Němečka, zástupce za republikovou radu ČZS, dále členy ze Slovenské republiky, přátele mečíkáře z Polska, kteří jsou zde v silné sestavě a přátele z Hlučína - Ing Seidla a Chlebiše.

Jako na předcházejících našich VČS dovoluji mi několik slov. Chci se vrátit netradičně ještě k době před několika týdny, do období předvánočního, tak významného především pro děti, prožívající čtyřtýdenní období adventní v očekávání a přípravách na svátky vánoční. Jejich starostmi jsou především myšlenky, co jim donese Mikuláš, či co bude pod stromečkem, kolik bude chodit Mikulášů, čertů, jaká to bude kolekce, lyže či brusle, jaké cukroví napeče maminka, jakého kapra, šupináče, či lysáka koupí tatínek. Dospělí mají také své starosti, a to tradiční Barborky, větvičky třešňi, zlatého deště, jejichž květy nám zkrášlí vánoční stůl. Dále jmelí či borovice, které zpravidla dovezeme na hrob svým blízkým zemřelým. Na vánoční stromek patří červená jablka, ty přinášejí štěstí, vlašské ořechy - budeme ve svém rozhodování moudří, různé perníkové ozdoby přinášejí stále mládí. Pro nás dospělé měla by to být doba především vzájemného sousedského navštívení. Je to nenahraditelná doba, kdy se navzájem potěšíme, vzájemně si poradíme a podělíme se s blízkými o své strasti. U nás mečíkářů by to mělo být ohlednutí za vykonanou práci, nejen za dosaženými úspěchy, ale i za tím, co se nepodařilo, kde byla chyba; proč narostl brut drobný, hlízy narostly však krásné, třásněnky bylo poměrně málo, podařilo se mi křížení dobře, tobolky byly nabitý semeny. Povzpomínat na své začátky, kdy to bylo, jak to bylo, kterými kultivary jsem začínal, čeho jsem dosáhl, co jsem dávno již přestal pěstovat. Mnoho z nás má radost, že se podařilo dát dohromady několik obětavých občanů a uspořádat výstavu. No vidíš, to byla již třicátá nebo třicátá druhá výstava a musíme pokračovat, občané z toho mají radost. Daruji brut, někdy ho i vnutím ve svém okolí především mládeži, aby se našli noví pěstitelé, naši pokračovatelé. Při těchto vzájemných sousedských debatách se dá téměř vždy snadněji vyřešit i složitý problém, i když vše má své meze.

Vážení přítomní, vítám Vás všechny co nejsrdečněji jménem výboru na dnešní výroční členské schůzi SZO GLADIRIS za rok 2000. O termínu konání této VČS byli všichni členové informováni ve Zpravodaji č. 110 v dostatečném předstihu, takže každý zájemce o ubytování či oběd měl dostatek času. Objednávku na konání VČS jsem osobně předal na vedení Integrované školy, kde ochotně jako vždy vyšli vstříc. Za přípravu konání naší schůze všem jejím pracovníkům z tohoto místa děkuji co nejsrdečněji.

K naší vlastní činnosti: Ta probíhala dle stanoveného plánu práce, který jsme si zde nejenom stanovili, ale především odhlasovali. Převážná část plánu práce byla splněna bezesbýtku. Celé údobí bylo věnováno přípravám a konání výstavy. Jak tato výstava - poslední výstava druhého tisíciletí - splnila své poslání? To každý dobře ví, neboť je dobře obeznámen s několika hodnoceními ve

Zpravodaji. Že se muselo někde hledat i náhradní řešení, či i improvizovat, to také patří k tak velké akci, jakou výstava v N. Jičíně byla.

Dále bych se chtěl zmínit o dvou záležitostech, které se do předešlého Zpravodaje nevešly. A to, že výstava byla zahájena přivítáním netrpělivě čekajících návštěvníků a oficiálních hostů předsedou SZO následovně:

Vážení pěstitelé květin - milovníci mečíků především. Vítám Vás co nejsrdečněji na dnešní výstavě, která se koná po 4 letech opět v těchto překrásných prostorách Beskydského divadla. Koná se především za nezištné pomoci Měst. úřadu Nový Jičín. Žádám zde přítomného zástupce p. Tyleho, aby naše poděkování tlumočil městskému zastupitelstvu v čele s jeho starostou p. Weselým. Stejnou měrou děkuji Územní radě ČZS Nový Jičín a všem zde zveřejněným sponzorům za materiální či finanční pomoc. Stejný dík patří naší milé a vždy ochotné paní Luňáčkové a jejím spolupracovnicím za aranžérské práce a všem vystavovatelům a jejich rodinným příslušníkům za květy a vykonanou práci. Poprvé v historii trvání 34 let naší organizace se výstavy zúčastnili svými květy zahraniční vystavovatelé z Polska. Na pozvání Ivana Šarana a Jaroslava Konička přijeli výstavu hodnotit z Anglie pánové Arthur Smith a John Pilbeam. Dále vítám v našem středu pana Dr. Kříže, předsedu Květinové komise RR ČZS a prosím ho, aby i on tlumočil naše poděkování na ústředí RR v Praze za pomoc naší výstavě. Žádám Vás o pronesení zdravice k zahájení výstavy. Dále žádám zástupce Měst. úřadu P. Tyleho, aby přestřžením pásky otevřel a zahájil naši výstavu.

Druhá záležitost: Jelikož se v letošním roce uskuteční ve dnech 16.-19./8. v Lysé n/L výstava „Květy“, pátá celostátní výstava květin, byli vystavovatelé seznámeni k informativní schůzce p. Dr. Křížem, který jim podal zprávu, týkající se organizace výstavy. Podmínky by se v podstatě neměly lišit od podmínek v předcházejících letech. Jednotliví pěstitelé budou osloveni a informováni písemně. Doporučujeme našim pěstitelům účast na této výstavě.

ZPRAVODAJ č. 110, druhý opěrný bod naší činnosti, je podle mého názoru svým obsahem takový, jak si ho většina z nás sama představuje. Je to zásluha předsedy redakční rady a také všech těch, kteří v takovém rozsahu přispívají svými zajímavými články k jeho naplnění. Byla to např. presentace různých názorů na hodnocení mečíků. Tato polemika by měla dospět ke společným závěrům, které by byly ve shodě se světovými trendy hodnocení mečíků. Za velmi přínosné považuji pojednání o zkušenostech s pěstováním mečíků p. J. Krále a p. Axmana, je to téměř vzorový článek, ukazující, jak může téměř každý z nás napsat o svých začátcích v pěstování mečíků. Pak bude mít redakční rada z čeho vybírat.

Zprávy o konaných výstavách v Rapotíně, Nemyčevsi, Žirovnici a v poslední době přibývajících Hodonicích jsou, dá se říci, nedílným obsahem Zpravodaje, které vždy potěší. Také báseň „Tvůrcům výstavy“ se líbila.

Daleko více starostí nám všem udělala nová sazba výše poštovního pro Zpravodaj. Mám zato, že všem přítomným je známo, že nová sazba činí 16 Kč; sazba je dána hmotností zásilky. Touto situací jsme se ve výboru zabývali, řešení jsme nechali do diskuse na dnešní VČS. Jen namátkou, jaké byly ve výboru naše návrhy a úvahy: Omezit rozsah Zpravodaje, zvolit jiný, lehčí papír (ten je ale zase dražší), omezit počet čísel, nebo vydávat jen ročenku, jako jiné organizace. Ve složení výboru došlo ke změně. K 30. červnu 2000 ukončil funkci

pokladníka pan Ing. Lubojacký Od 1. července 2000 převzal tuto funkci pan Petr Zagora, který po protokolárním předání všech náležitostí se od uvedeného data stává členem výboru se všemi právy a povinnostmi, vyplývajícími ze stanov ČZS. Děkuji touto cestou odcházejícímu pokladníkovi za neocenitelnou práci, kterou pro GLADIRIS vykonal a věřím, že nám nadále zachováš svou přízeň. Novému pokladníkovi přeji, aby se mu mezi námi líbilo, a aby byl spokojen a práce mu přinášela stálou radost.

Je pro mne milou povinností, že mohu na dnešní VČS děkovat členům zájmového odboru Nový Jičín, vedeným J.Mičkou, tak i výstavnímu výboru v čele s osvědčeným St. Palátem za realizování naší poslední výstavy druhého tisíciletí. Jaká to symbolika ! Neboť tato výstava se zařadila mezi nejkvalitnější v celé historii trvání naší organizace.

Další poděkování výboru patří členům Zlínského odboru za darování finanční částky 780Kč GLADIRISU při ukončení své organizované činnosti. Tuto částku mohli pochopitelně využít i jinak. Díky Vám všem.

Po této zprávě o činnosti bude jako obvykle následovat zpráva pokladní, finanční plán a zpráva revizní. Vážení přítomní, věnujte těmto zprávám zvýšenou pozornost, neboť budete to vy, kteří budete nebo nebudete hlasovat o finančních záležitostech resp. pro přijetí různých opatření. Apelujeme na všechny členy naší organizace, aby finanční hospodaření nepodceňovali, aby zaplatili členské příspěvky vždy v době co nejkratší a ve stanovené výši, tj. pro letošní rok 110 Kč kmenový člen, 80 Kč člen registrovaný u jiné ZO. Každá urgence nejenom zvyšuje náklady, ale připravuje nás o drahocenný čas. Bude zaveden nový způsob výběru příspěvků a to, že se bude platit jen novou složenkou. Ta bude vložena do Zpravodaje, který vyjde koncem roku a úhrada bude muset být provedena do konce ledna následujícího roku. To vše bude ještě upřesněno a včas zveřejněno. Kdo nezaplatí, neobdrží Zpravodaj, popř. může být zrušeno i jeho členství.

Na okresní konferenci ČZS konané 22.1.2000 v Novém Jičíně jsem se setkal s předsedou Republikové rady Dr.Klímešem, který jak v soukromé debatě, tak i ve svém diskusním příspěvku nám všem poděkoval za uskutečnění této krásné výstavy, o které se hovořilo s uznáním i v Praze. Vyzval nejen Novojičínské, ale i všechny vystavovatele pro účast na výstavě „Květy“, konané v Lysé n/L. 16.-18./8. Touto cestou tlumočím jeho výzvu, aby všichni pěstitelé se této výstavy zúčastnili a úspěšně reprezentovali GLADIRIS.

Vážení přítomní, každoročně prožíváme jak vánoce hluboko pronikají do lidských srdcí a jak jsou schopny nás všechny proměnit v lepší lidi. V určité formě je jimi každý z nás ovlivněn bez rozdílu věku, pohlaví či naší profese. Je třeba si přát, aby toto ovlivnění mělo pozitivní výsledek. Vždyť neoslavujeme jen historickou událost, ale sám život a jeho existenci. Připomínám na závěr několik vět z loňské zprávy.

Mějte se rádi a jednejte jak nejlépe umíte, pravdivě – čestně – tolerantně. Nezapomeňte, že i letos máte věnovat trochu lásky doma, svému okolí i svému GLADIRISU a něco užitečného pro něj vykonejte, třeba i na úkor svého já. O to žádám každého z Vás zde přítomného, ale i vás, kteří jste byli mezi námi jen myšlenkami. Předem všem mnohokrát děkuji a přeji Vám i Vaším rodinám stále zdraví.

Předseda organizace

Václav Bajar

ZPRÁVA REVIZNÍ KOMISE O kontrole činnosti a hospodaření za rok 2000

Revize sledovala:

1. Pokladní deník. Revize pokladního deníku byla provedena 29.1.2001. Zkontrolovány byly všechny příjmové i výdajové doklady. Bylo konstatováno, že pokladní deník je veden svědomitě. Výdajové položky jsou parafovány předsedou organizace. Revize pokladny byli přítomni za revizní komisi: Ing. Merka a J. Hrabovský za výbor organizace: V.Bajar, P.Zagora a Ing. Lubojacký.
2. Deníky poštovního: Zkontrolovány před poslední výborovou schůzí a nebylo shledáno závad. Všechny položky uváděné v denících jsou odůvodněné a proti ostatním výdajům nepatrné.
3. Stávající inventář: Hlavní část inventáře je umístěna ve skladu ČZO Kopřivnice. Zkontrolováno dne 30.1.2001. Ostatní části inventáře jsou roztroušeny po celé republice a jsou pod patronací jednotlivých členů. Svou odpovědnost za svěření základní prostředky podepisují v protokolu, který předkládá hospodář organizace.
4. Matrika členů: Kontrola členské základny byla provedena dle předaných informací pokladníka, předaného seznamu vedeného na počítači u P.Mimránka a upřesněna na včerejší výborové schůzi.
Z organizace vystoupili 4 členové, zemřeli 2 členové, 3 noví členové vstoupili. 8 členů nemá zaplacen čl. příspěvky za rok 2000, z toho 2 ze Slovenska. Stav členské základny naší ZSO ke dni 3.2.2001 je dle seznamu 209 členů, z toho 15 členů ze Slovenska.
5. Hodnocení činnosti výboru: Výbor se po výroční schůzi sešel celkem 3x. Naposledy včera večer. Hlavní body jednání výboru:
a/ zhodnocení výstavy v Novém Jičíně,
b/ organizační záležitosti,
c/ příprava a zajištění VČS.

Závěr: Naše specializovaná organizace je životaschopná, což možno konstatovat dle stavu pokladny i podle aktivity v účasti na výstavách, pořádaných jak naší spec.organizací, tak ČZS. Po včerejší výborové schůzi zůstává otevřena otázka vydávání Zpravodaje. Bez Zpravodaje naše organizace ztrácí na významu a zaniká.

Merka Štefan, předseda revizní komise.

Zpráva o hospodaření ZSO ČZS GLADIRIS za rok 2000

pokladník P.Zagora

Příjmy:	členské příspěvky	16 838,90.-
	úrok ČS a.s.	1 770,45.-
	dotace od ÚV ČZS Praha	15 000.-
	registrace gladiol	620.-
	prodej Zpravodaje	70.-
		<hr/> 34 299,35 Kč

Vydání: náklady na Zpravodaj č. 108 a 109	12 512,60.-
skladování váz ve Štramberku	2 218.-
nájem za místnost výroční schůze Otrokovice	1 300.-
schůze výboru	2 088.-
poplatky za vedení účtů u ČS a.s.	2 744.-
členské známky	2 010.-
výstava Gladiris Nový Jičín	3 794.-
poštovné	1 172,20.-
odměny	1 740.-
kopírování	110,80.-
organizační	344,20.-
	<hr/>
	30 034,10 Kč

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Petr Zagora

Vážené členové ZSO ČZS Gladiris,

dovoluji, abych vás informoval o tom, že v peněžním styku mezi plátcí a účty u České spořitelny došlo ke změně. Proto těm, kteří dosud pro letošní rok nezaplatili členský příspěvek budou do tohoto Zpravodaje vloženy nové složenky, které mají již uvedeno číslo našeho účtu u České spořitelny. Peníze pošlete uvedenou složenkou, na které je jako variabilní symbol vyznačeno Vaše pořadové číslo dle seznamu členů Gladiris. Pouze podle tohoto čísla je možné určit jméno pláče. Placení členských příspěvků ukončete prosím do konce měsíce května. Stálý člen, který obdrží známku ČZS platí za jeden rok 110 Kč, stálý člen, který platí známku ČZS u jiné ZO, platí za jeden rok 80 Kč. Nový člen, při vstupu do organizace zaplatí navíc za registraci a členský průkaz 15 Kč. Neplatičům se automaticky zastavuje zaslání Zpravodaje. Za loňský rok jsou to tyto členové: J.Kabilka, M.Moravová, M.Mráz, J.Orlíček, L.Salák, J.Taurek, ze Slovenska J.Fridrich a J. Jenčík.

MOJE ZKUŠENOSTI S KŘÍŽENÍM MEČÍKŮ

Jan Axman, Pionýrů 11, 789 85 Mohelnice

Vážená redakce Gladiris,

zasílám slíbený příspěvek o šlechtění a současně prosím o připojení následujícího textu k mému článku: ozvou se přátelé, kteří mají ve svém sortimentu následující odrůdy? BROWN BEAUTY, LEMON MERINGUE, ELECTRA (314 Rup), JAMBOREE, MIDNIGHT BLUE, ZELENÁ HORA, OHNIVÁ ŽÁŘ, STREGA, LILAC & CHARTREUSE, ANGEL EYES, GLOWING ANGEL, NAVY BLUE, SCULPTURED BEAUTY, ISLE OF CAPRI, PHYLLIS M, EARTH ANGEL, GAYTIME, BESS MYERSON, ROYAL PURPLE, RASPUTIN, NEWPORT, BLUE GEM, TWILIGHT DREAM, BERLEW, BLUE VIOLET, CARDINAL (Baerman), ANNIVERSARY, TANIA, ROYAL TAPESTRY, LOVER, BLUE HAWAII, SWAN LAKE, NIGHT & DAY, KANALOA, FIRE & ICE a PATTY GAY. Nabídí bych za ně odrůdy, které sám ještě udržuji, (pošlu seznam), nebo brut z vlastního novošlechtění. Děkuji za ochotu a přeji úspěšný rok v pěstování i v životě.

Jak jsem se již zmínil v minulém Zpravodaji, pokusně jsem začal křížit mečíky v r. 1975. První rady mě sdělil pan Václav Kadlec.

Zvolil jsem si několik matečních odrůd, na které jsem přenášel pyl z vybraných kvetoucích odrůd se zralým pylem. Zaznamenal jsem si rok křížení, mateční odrůdu jsem si označil arabskou číslicí a otcovskou odrůdu označuji velkým písmenem (75-1A, 1B, 1C ...) Vypěstované hlízky označuji za písmenem pod šikmou zlomkovou čarou opět arabskou číslicí (75-1A/1) podle počtu získaných hlíz z křížení. Pod takovým označením novošlechtěnců jsem je každý rok vysazoval a při prvním kvetení z malých hlízek jsem si zaznamenával přibližně velikost a barvu květu, počet všech i rozkvetlých květů, jejich zkadeřenost a pevnost (voskovitost). Červeně jsem si vyznačoval semenáče s přímým a pevným stonkem a hustou stavbou. Křížení jsem prováděl dopoledne, většinou od 9 hodin do 12 hod, velmi vyjimečně odpoledne, nepřijímala-li blizna pyl. Pyl jsem většinou přenášel na bliznu pomocí pinzety na obočí, případně jsem prašník uštípl pinsetou a prašníkem potíral bliznu. Po sklizni semeníku jsem sáčky se semeníky označil číslem křížení. V zimě jsem semena připravil na výsev do truhlíků.

Ne všechny mečíky mají bliznu dobře vyvinutou, schopnou dobře přijímat pyl, který by měl být zralý, uvolňující se z prašníků, ne však už přezrálý, nebo nedozrálý. Domnívám se, že některé blizny mají délku doby oplodnění delší, jiné kratší. Některé odrůdy jsou dokonce sterilní. Nezískal jsem semena z křížení na GEISHA, GALILEO, BLUE VIOLET, GYPSY LOVE, a některé další dala prázdná semena.

Matečních odrůd je možno vybrat desítky, ne všechny však přinesou výborné nebo příznivé výsledky. Vlastnosti získávají novošlechtěnci po rodičích, nebo prarodičích. Proto se domnívám, že mateční i otcovská odrůda by měla být především vitální a zdravá, s co nejvíce dobrými vlastnostmi, které chceme zlepšit, nebo přinejmenším udržet. Šlechtitel by měl vybírat mečíky ke křížení podle znalosti rodičovství křížených gladiolů, aby měl možnost částečně předpokládat vznik výborných novošlechtěnců. Některé odrůdy nemají progresivní vlastnosti k jejich přenášení na potomstvo. Jiné je sice mají, ale často se stává, že nejsou vitální nebo dávají velmi málo, nebo jen velmi malý brut. Jiné odrůdy přenášejí dobře zkadeření a voskovitost, ale zkracují délku klasu. Další zase dávají dlouhý klas, ale bývají málo zkadeřené, případně mají málo pevné květy nebo nejsou souměrné a hustě uspořádané, stonky málo pevné.

Za vhodné mateční odrůdy k nakřížení výstavních mečíků považuji zdravý, vitální mečík s výbornou stavbou, pevným a přímým stonkem, který vytváří minimálně 24 pevných puků na klasu nejméně 70 cm dlouhém. Na tuto odrůdu potom křížit pylem z mečíků stejných nebo podobných vlastností. Ze semen takových křížení je větší naděje vypěstovat kvalitní mečíky. K těmto závěrům jsem dospěl z vlastních zkušeností a sledováním rodičovství odrůd amerických i našich šlechtitelů, která byla zveřejněna ve Zpravodaji. Kdybych tyto zkušenosti, vhodnější podmínky k pěstování a vhodné odrůdy měl dříve, věřím, že bych dosáhl mnohem lepších výsledků.

Při křížení jsem většinou používal mateční odrůdy, které vytvářely 18-22 puků. Většina novošlechtění z těchto odrůd vytváří rovněž 18-22 puků. Jen málo bylo těch, které dávaly víc než 22 puků, a to většinou u křížení, kde otcovský rodič měl v rodičovství alespoň jednoho z rodičů, který dával více než 22 puků.

Měl jsem naplánovány stovky křížení, bohužel jsem je většinou nemohl uskutečnit z různých důvodů. Buď jsem potřebnou odrůdu nesehnal, případně byla nemocná, či nekvetla v potřebnou dobu. Nedosáhl jsem lepších výsledků i proto, že jsem –

po odstěhování do Mohelnice – nestačil zvládat pěstované množství gladiol i se semenáči pro dojíždění, nedostatek místa na střídání pozemku.

Ročně jsem spousty brutu nemohl vysadit pro nedostatek pozemku. Potřeboval jsem pěstitel, který by mě alespoň některé novošlechtěnce napěštoval. Mnozí, pokud šlechtěnce nevidí, nemají odvahu pěstovat ho, i když jsem za ně ručil. Nevhodnými podmínkami jsem mnoho novošlechtěnců pozbyl a velmi lituji ztráty těch nejlepších.

Mám pozemek, kde dochází k velkému kolísání výšky spodní vláhy, kterou považuji v potřebné míře za nejdůležitější pro zdravý růst mečíku. Výkyvy v potřebě rovnoměrné výšky spodní vláhy značně ovlivňují růst a výživu rostlin, zvláště na pozemcích s hlinitou až jílovitou půdou, málo propustnou, kde zalévání nemůže nahradit spodní vláhu. Mnohé odrůdy vlivem nedostatku vláhy ztrácejí vitalitu, jsou vystavovány většímu nebezpečí vzniku nákaz a postupně mizí ze sortimentu. V přiměřeně písčitych půdách s dostatkem humusu se udržuje spodní vláha déle a při deštivém počasí rychleji prosakuje do spodních vrstev, nesplavuje půdu a déle zásobuje půdu vláhou vzlináním do horních vrstev. V takových půdách není třeba často zalévat a rostliny netrpí šoky ze sucha. Taková půda má zdárný vliv na pěstování gladiol, stejně jako vyrovnané klimatické podmínky.

Vzhledem k tomu, že velké výkyvy v klimatických podmínkách a struktura půdy mě komplikovaly pěstování mečíků, uvažoval jsem o stavbě skleníku z lahví. Pro nedostatek času, zvýšení cen za stavební materiál jsem od této myšlenky upustil. Tímto ideálním řešením by bylo velmi včasné setí semen, brutu i hlíz, což je při velkém počtu odrůd i hlíz velký problém. Ten, kdo má skleník, foliovník a místnost u skleníku má značné výhody. Během února může sít semena do truhlíků, které se mohou po oteplení přemístit ven, v březnu může sázet brut do foliovníku a v dubnu může sázet venku na záhony hlízy. Při sklizni je rovněž výhodou sklízet za pěkného počasí venku, za nepříznivého počasí ve foliovníku nebo skleníku, kam se dají přemístit i truhlíky s vysetými semeny, prodloužit jejich vegetační dobu a sklízet je co nejpozději, aby narostly co nejvíce.

Každý rok nejsou stejné podmínky ke křížení, někdy je příliš suché, nebo mokré počasí, nebo jsou roky s velkým výskytem škůdců a nemocí. Nejvíce výborných křížení jsem získal za maximálně příznivého počasí i zdárného výběru matečních a otcovských odrůd.

Velmi dobrých výsledků jsem dosáhl z křížení na *Chinese Lantern*, *Blue Spire*, *Joy Bells*, *Morning Song*, *Adventure*, *Treasure Island*, *Deep Velvet*, *Royal Sport*, *Edith Schoefield*, *Blue Night*, *Emerald Ripple*, *Happiness*, *White Unknown*, *Vzpomínka rodičům*, *Scarlet Long Horn*, *Pink Prospector*, *Antares*, *Tijuana*, *Black Ace*, *Atlas*, *Viva*, *Admiral Star*, *Bledé oko*, *Blue Heaven*, *Soft Spot*, *January*, *Coral Seas*, *Černý drahokam*, *Jamí rozbřesk*, a *Orion*. Těchto výsledků jsem dosáhl jen křížením s progresivní otcovskou odrůdou výstavního či dekoračního typu. Mnoho z nich jsem však pozbyl z různých příčin (krtek, drátovci, nemoci, průtrže mračen a pod). Některé byly obtížněji množitelné a jejich namnožení se mi nepodařilo, protože první rok nedaly vitálnější brut.

Jako výborné otcovské odrůdy pro dekorační mečíky se mi osvědčily: *Sarsaparilla*, *Mahogany*, *Blue Frills*, *Rasputin*, *Desert Sand*, *Owl Soup*, *Maják*, *Coral Seas*, *South Seas*, *Credo*, *Zuni Brave*, *Black Ace*, *Dixieland*, *Scarlet Tanager*, *Ohnivá zář*, *Sage*, *Viva*, *Atlas*, *Bohumín 85*, *Čardáš*, *Capri*, *Pena*, *Inca*

Chief, *Shekinah*, *Linda*, *Banana Split*, *Carioca*, *Plzeň 84*, *Atrakce*, *Bridesmaid*, *Rose Pink*, *Pastiche*, *Modré Eso*, *Fudge*, a jiné.

Pro získání výstavních odrůd se při křížení snažím vybrat jako obě rodičovské rostliny výstavní odrůdy. Těžko už však budu shánět odrůdy, které mají v rodokmenu GEM STATE a ostatní podobné s velkým počtem puků a nakvetlých květů. Bude to chtít dobré podmínky, zdraví a hodně trpělivosti.

Doufám, že mé zkušenosti někoho podnítky ke křížení a výměně zkušeností, případně pomoci při napěstování novošlechtěnců.

POSKLIZŇOVÁ LÉČBA HOUBY FUSARIUM V HLÍZÁCH A BRUTECH

S.C.Verma and M.M.Haider

National Botanical Research Institute, Lucknow –226 001

GLAD WORLD číslo 224, zima 2000, strana 26

Přeložila I. Chromčáková

Výtah: Gladiol je jednou z nejobdivuhodnějších zimních okrasných květin („zimní“ platí pro jižní polokouli), které mají bohatou škálu barev a jejichž popularita je stimulem pro květinové kultury i trh, aby uvedly nové exotické kultivary do pěstitelského procesu a aklimatizovaly je do různých agroklimatických podmínek Indie.

Avšak posklizňové poškození hlíz přináší vážné problémy pro jejich uskladnění, během kterého mohou být hlízy nakaženy houbou *Fusarium spp.* Zkoušíme několik metod, jak zabránit tomuto poškození a tak minimalizovat ztráty hlízové hmoty. Výzkumy se zaměřily na to, zjistit ekonomicky výhodnou metodu na překonání infekce *Fusarium* nejen ve zdravých hlízách a brutech, ale také v naříznutých či mechanicky poškozených a již polonahnilých hlízách po sklizni. Byly vyzkoušeny řady léčebných postupů a jejich kombinací, které by vedly k cíli.

Úvod: Sklizeň hlíz je šťastná chvíle pro pěstitel, pokud je dokáže sklídit zdravé. Nové hlízy gladiol musí dostatečně vyžrát, musí se vyrýt v době asi 6 týdnů po odkvětu rostlin, pokud ovšem během těchto šesti týdnů nepříjde silný spalující mráz. Pokud tato situace nastane a je nebezpečí, že půda promrzne až k hlízám v zemi, měly by být hlízy vyryty ihned, i pokud by nebyly ještě zcela vyžráté. Při sklizni hlíz musí být list zelený, pokud začíná hnědnout či schnout, je hlíza již napadena chorobami, rostlina se stává kořistí houby *Fusarium* a dalších bakterií, jejichž cílem je zapříčinit rozklad organické hmoty.

Při zkoumání fyziologie posklizňového poškození hlíz gladiol se setkala naše skupina s určitými problémy, souvisejícími s usměrněním doby dormance a rašení některých hlíz.

Některé hlízy a bruty se scvrkly, některé byly tvrdé jako kámen a jiné měkké jako kukuřičná kaše. Takové hlízy buď v sadbě shnily, nebo měly po nasazení dlouhé tenké listy, ohnuté jako kraví rohy. Takové rostliny byly z pokusu odstraněny. Další potíž, se kterou jsme se setkali, byl problém naříznutých či jinak poškozených hlíz třeba již i nahnilých, které byly sklizeny spolu s ostatními. Takové hlízy úplně zahynuly během skladování.

Symptomy, objevené na hlízách:

- shnilá tkáň postupně prostupuje u mechanicky poškozených hlíz do zdravé tkáňe, plíseň je pravděpodobně zapříčiněna *Fusarium*.
- nemocné hlízy vytvářely dlouhé tenké listy, ohnuté jako kraví rohy; tento symptom je typický pro hlízy s nákazou houbou *Fusarium*. Pro zdoání těchto problémů předkládáme návrh na posklizňovou léčbu hlíz a brutů.

Materiál a metody: Vyryté hlízy byly ošetřeny v různých koncentracích kyseliny Ascorbové a Orthofosforečné (dále KOF) včetně přidání Ethrelu na zastavení růstu.

Výsledky a diskuse: Bylo pozorováno, že infekce *Fusarium* může být potlačena z asi 90% ošetřením sadbového materiálu 0,5% KOF po dobu 24 hodin, kdežto 70 – 80% úspěch byl zaznamenán s kyselinou Ascorbovou v koncentraci 10 ppm*. Namáčení vyrytých hlíz i brutů v Etherelu bylo účinné u asi 60% hlíz. Společný léčebný účinek 0,5% KOF a 10 ppm kys. Ascorbové byl nejvyšší, protože 100% hlíz a brutů bylo shledáno při čistění bez infekce houbou *Fusarium*. Tato metoda je neúčinnější a mečíková sadba léčená touto kombinací může odolat letnímu uskladnění, jež je 37°C ± 5°C.

Nákazu je těžké zvládat a léčit, protože musíme vzít v úvahu, že hlízy a bruty mohou mít při sázení infekci již v sobě, nebo mohou být sekundárně infikovány; *Fusarium* žije v půdě, hlízách a malých hlízkách - brutech. Malopěstitel může uhlídat zdravotní stav sadby, bude-li se řídit následujícími radami a návrhy:

- Hlízy dostupné na trhu nejsou jistě ošetřeny. Je vhodné je poprášit směsí přípravků benomyl (Benlate) a jedním z následujících preparátů v poměru 1:1: Thiram, Dichloran, Captan. Možno použít též samostatně Benlate T, jež je směsí přípravků Benlate a Thiram. (Pozn. redakce: Pozor, nevdechovat!)
- Zasadte hlízy do slunné půdy s dobrou drenáží, kde gladioly nerostly posledních 4-5 let, nebo půdu desinfikujte.
- Vyhnete se všem amonným zdrojům dusíku a neaplikujte nikdy umělé hnojivo nebo hnůj či zvířecí odpady pod, nebo blízko hlíz. Dusík z nerozložených materiálů hlízám velmi škodí a zapříčiňuje rozvoj nákazy *Fusarium*.
- Zavlažujte tak, aby půda zůstala vlhká, ne však mokrá. Po dobu než se objeví první špičky listů zavlažujte méně.
- Okamžitě odstraňte nakažené rostliny.
- Zničte pozdě vykvělé rostliny, které jsou zakrnělé, vadné, nebo podezřele tmavě zelené. Vyraďte nakažené a citlivé odrůdy.
- Skližte hlízy před tím, než listy zežloutnou nebo zhnědnou.
- Umyjte hlízy po sklizni a ošetřujte je namočením v 0,5% KOF a následným máčením v 10 ppm kyseliny Ascorbové při teplotě 7- 8°C po dobu 24 hodin. Tato metoda byla shledána jako nejúčinnější. Hlízy takto ošetřené jsou bez infekce houbou *Fusarium* a mohou být uloženy do skladu v pokojové teplotě. S výše uvedenými opatřeními může pěstitel sklízet hlízy bez houby *Fusarium*.

*ppm: počet dílů na milion dílů

V uvedeném případě (10ppm) jde tedy o ředění kyseliny ascorbové 1:100.000

HODNOCENÍ GLADIOL V ILLINOIS

H.Edward Frederick

GLAD WORLD číslo 224, zima 2000

Přeložila I.Chromčáková Citace

Sezona roku 2000 byla pro nás výborná. Vysazený záhon si počínal velmi dobře, měli jsme jej zakrytý ze všech stran folií a odkrývali pouze pro zalévání, hnojení a postřikování. Měl jsem VaPam a Metam Sodium Methol, koupené před dvěma lety a rozhodl se je použít, což se projevilo jako účinné. Eunice pomáhala s fumigací. Dva uvedené přípravky nelze zakoupit v Illinois, používají se v Kalifornii, ale ze státu se nevyvázejí. Jako mulch při fumigaci byla použita folie a pšeničná sláma. Velmi čisté pole a oba navýšené záhony neměly žádný plevel. 10 května začalo vysazování 50 řad brambor a 400 nových panenských hlíz, vypěstovaných v předešlém roce ze semen. Vybral jsem 12 z této skupiny toto léto a doufal ve dva, nebo tři nové vynikající semenáče.

Po mnoha telefonátech s W.A.Cleary Chemical Corp. jsme mohli zakoupit librovou plechovku 3336WP, což je systémový fungicid ze St.Louis, MO. Rostliny jsme postřikovali 4x. Používáním pastí na mouchy a hmyz, výměnou pastí každé 3 až 4 týdny uděláte svou zahradu obyvatelnou. Rytí bylo dokončeno 19. září. Výsledky postřikování zjistíme až při čistění hlíz, což bude provedeno asi 4 týdny po sklizni. V minulém roce jsme zaznamenali lehké poškození listů hnědnutím. Po sázení a v průběhu růstu přicházely každý týden deště až do výstavy 10. srpna; potom jsme museli každý týden zavlažovat. Všechno šlo dobře, takže jsme v červnu mohli jet do Bavorska, Rakouska a Itálie na 2 týdny. 15 hvězdiček bylo uděláno na vybraných gladiolách a jsou stále na poli. Vypadají velice dobře, každá drží 6-8 obrovských semeníků. Vystavovali jsme na 3 výstavách a ve 2 týdnech jsme procestovali přes 1500 mil. Na Central International byl perfektní semenáč červeně-oranžový s bílou čarou kolem okvětních lístků, nejlepším klasem, miniaturou a 2. nejvyšším šampionem. 6.srpna byla výstava Mississippi Valley v Davenportu, Iowa. EUNICE ANN byla vystavována Mikem Wagnerem na 2 předešlých výstavách a samozřejmě s ní vyhrál nejvyšší cenu. Poslední výstava byla ve Springfieldu, IL. State Fair 12 srpna. Zde EUNICE ANN a SLICK CHICK znovu zvítězily, a to ve skupině 3 klasů. Grand Champion ocenění, čili nejvyšší ocenění, získala naše váza s 12 novošlechtěnými miniaturami. Výborný rok byl u konce.

Naše hodnocení: EUNICE ANN je nejlepší miniaturou, introdukovanou v roce 2000, za ní následují SLICK CHICK, ULTIMATE a RUTH ANN.

Velmi krásná je PINNACLE, 26 puků, 8 otevřených květů a velmi dokonalá stavba klasu. Též PROMISE 472 od Madesona a OLYMPIC TORCH 416 od Batese jsou excelentní a mají před sebou velmi slibnou budoucnost.

Hodnotili jsme 10 nejlepších miniatur a 10 nejlepších velkokvětých mečíků, zde je máte: první EUNICE ANN kód 278 a rok 2000, druhá BLACK LASH 268, '76, třetí HIGH HOPES 254, '99, čtvrtá SLICK CHICK 225, 2000, pátá RUTH ANN 200, 2000, šestá MILKY WAY 200, '98, sedmá ULTIMATE 273, 2000,

osmá NICHOLAS 275, '90, devátá PINK DOLL 245, '93 a desátá MARY BETH 234, '98.

Velkokvěté mečíky:

První LADY LUCILLE 345, '96, druhá NORMA J. 443, '95, třetí WHITE ICE 300, '87, čtvrtá PULCHRITUDE 373, '92, pátá SOLAR FLARE 435, '98, šestá PINNACLE 570, 2000, sedmá LAVENDER MASTERPIECE 475, '94, osmá DORIS DARLING 443, '96, devátá PROMISE 472, 2000 a desátá OLYMPIC TORCH 416, 2000.

Výstavy květin

a 40.výročí založení ZO ČZS v Rapotíně

16.června 2001 uplyne 40 let od založení ZO ČZS, ke kterému došlo z iniciativy předsedy Osvětové besedy př. Jana Klimka, tehdy pod názvem „Místní organizace Českého ovocnářského a zahrádkářského svazu v Rapotíně.“ Při založení měla organizace 19 členů, o několik týdnů později již 30 členů z Rapotína, Petrova, a Víkřovic. První výstava květin se konala 26. srpna 1962, výstava ovoce 18. listopadu téhož roku. Obě výstavy navštívilo přes 2000 občanů. V roce 1963 se přistěhoval i př. František Nykl, který se zapojil do činnosti v organizaci jako pokladník. Z jeho popudu vzešlo rozhodnutí výboru pořádat každoročně výstavy květin a ovoce, neboť v obci byly pro tuto činnost příznivé podmínky: Sál kulturního domu, několik stovek váz vyrobených pro organizaci místní sklárnou, ale hlavně ochota zahrádkářů pro pořádání výstav.

Během několika let se výstavy květin v Rapotíně staly známé nejen v okrese Šumperk, ale jejich vřelý hlas překročil i rámec kraje. Z prvních vystavovatelů již není řada mezi námi. Jsou to přátelé O. Továrek, Prachař, Pospíšil, Hlavenka, Kulišťáková, manželé Malých, přítel Šín, Pavlů, Rozkol, Jindříšek. Na jejich místa nastoupili noví nadšení pěstitelé – přátelé Šula, Axman, Odstrčil, Urban, Klimeš, Hudeček, Mikyska, Balcarová, Pernica, Přikryl, König a Badal. V posledních letech obohacují výstavy kvalitními květy přátelé Šaran, Hrabovský, ing Merka, Rýpar, Bárta a Palát. Nestorem vystavovatelů je devadesátiletý Rudolf Jílek z Postřelmovy, který se účastnil všech výstav od roku 1962 do roku 2000 a přislíbil svou účast i letos. Celkový počet výstav narcisů, tulipánů, kaktusů, mečíků a ovoce dosáhl po dobu trvání organizace úctyhodného čísla – padesát tři.

V letošním jubilejním roce se uskuteční výstava narcisů a tulipánů ve dnech 21.-22. dubna a výstava mečíků 11.-12. srpna, vždy od 9 do 18 hodin, v neděli po 17. hodině proběhne prodej vystavených květů. Pro návštěvníky vlakem je cílová stanice Petrov n.Desnou.

V Šumperku je nutno zakoupit jízdenku do Petrova n.Desnou u soukromé Železniční společnosti.

Na Vaši návštěvu se těší pořadatelé. V.König

TRUE LOVE

PINK JOY

PINK PHANTOM

PURPLE PASSION

TRIBUTE

WHISTLE STOP

SNOWCONE

ARTISTRY

SPITFIRE

SUMMER ROSE

SUNSPORT

VEGA

WILD THING

YOURS TRULY

ANNA LEORAH

CUTTIE PIE

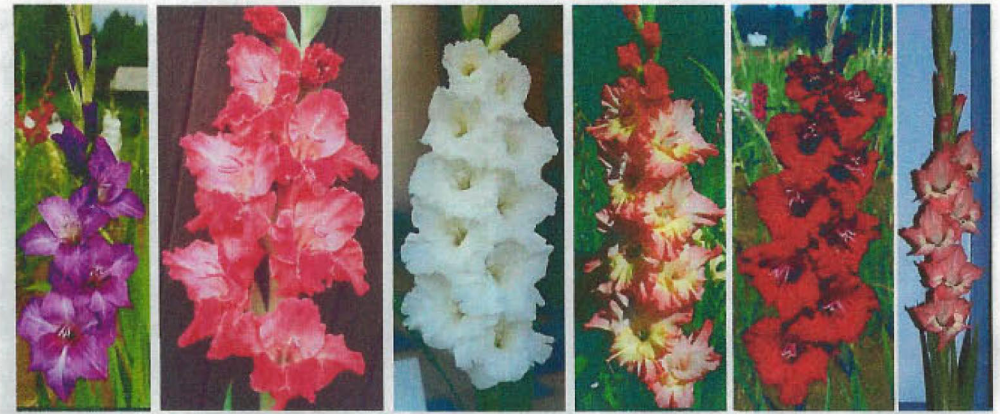
ABUNDANCE ALLEGRO APOLLO COOL WATER CREAM OF THE CROP CREME DE MINT

FIESTA FLAMENCO FUNTIME GIGI CHLOE S DREAM JEAN K.

ROYAL BLUSH PARADE MAJESTIC PURPLE MAY BLOSSOM MOUNTAIN MELODY

RHAPSODY IN BLUE TINY CHERUB DOC DREAMS END ORNAMENT GEMINI

GLADIOLUS ALATUS JENNIS JOY LADY LUCILE RED HEART LAVENDER MASTERPIECE

MOTHERS DAY NECTARINE SAXONY ORANGE JULIUS ORCHID LACE

RUGSEJO
PASAKA

PAPARCIO
ŽIEDAS

LIONES SESUO

PAVANASARIO
DEJMANTAS

LAIMUTE

DANGIŠKOJI
VIZIJA

LIONE

FEJA

NU GROMOV POGODI

SHOW STAR

SNOWBOUND

STARLITE

SUPERSNOW

SWEET DREAMS

TREE MUSKETERS

SUNSPRITE

ZEE ZEE LYNN

INFORMACE O VÝSTAVĚ

Ve dnech 6.-8.7.2001 proběhne v Kravařích u Hlučína výstava lilii „LILIUM SILESIA 2001“, kterou pořádá organizace IRIS Hlučín. Exponáty budou vystaveny v kravařském zámku v uvedené dny od 9.00 hod. do 18.00 hod. Případní zájemci o předvedení svých výpěstků se mohou obrátit o bližší informace na komisaře výstavy na adrese: Mgr. Antonín Plinta, Dr. E. Beneše 24, 748 01 Hlučín. Tel. 069/504 1956, e-mail: tonda.pl@atlas.cz

EVIDENCE INTRODUKČÍ MEČÍKŮ ČLENŮ ZO GLADIRIS ZA ROK 2001

Zpracoval dle zaslaných materiálů P. Mimránek

Anton Mego, Korvnická 2, 821 07 Bratislava

401 EADOVÁ SOCHA *Anna Leorah x (Big Copper x Zuni Brave) M*

Zvlněné a velmi tuhé květy jsou jakoby vytesané z mramoru, jsou pevně uchycené na dokonalém klase. Barva květu je smetanově krémová s tmavějším hrdlem. Křížení 6/93-14, klas 130/60cm, puky 22/10/4, R4 W4.

471 ORCHIDEA Z ORIENTU *Radyně x Pulchritude M*

Základní barva je bílá s narůžovělým nádechem. Na spodním a bočních lupenech je vínově červené zbarvení. Vzhledově velmi atraktivní. Na mohutných a pevných klasech je až 24 puků, křížení 36/94-11, klas 150/75cm, 24/9/4puků, R3 W3.

335 LETNÁ BŮRKA *Angelique x Faraon M*

Lososová barva, spodní lupeny a část bočních lupenů jsou posety hustými karmínově červenými čárkami. Okraje vnitřních lupenů a část venkovních lupenů mají jemný krémový lem. Uchycení květů je vynikající. Křížení 4/92-10, klas 130/60cm, 26/12-14/3puků, R5W5.

300 ŠLAHAČKA *M Ruffled Petticoat x Anna Leorah M*

Puky jsou zelené, květy sněhově bílé, abnormálně zřasené, voskové a pevně uchycené. Vnitřní lupeny jsou zmnožené, a vytvářejí dojem plnokvětosti. Květy jsou pevně uchycené i při své neobvyklé tuhosti a tíže. Dekorační kultivar. Křížení 72/93-01, klas 110/50cm, 20/8/4puků, R7 W6.

478 NITRIANSKÁ PERLA *Radyně x Černý Kámen M*

Čistá, tmavě purpurová barva, sametový povrch květů umocňuje tuto přitažlivou barvu. Klasy mají perfektní uspořádání květů, které jsou jemně zřasené s přiměřenou tuhostí. Je to vynikající výstavní kultivar s výbornými parametry, protože otevírá až 10 květů z 26 puků. Roste zdravě a barevně je velmi atraktivní. Křížení 19/94-01, klas 150/70cm, 26/10/4p, R2W2.

300 REBEKA *Ruffled Petticoat x Tribute* M

Sněhově bílý. Bílá se prolíná s citronovou do hrdla. Květy jsou maximálně voskové a maximálně zřasené, zdravý a velmi množivý kultivar. Křížení 23/94-01, klas 120/55cm, 20/10/4p. R5 W5.

458 RUBÍNOVÁ HVIEZDA *Stromboli x Černý Kámen* M

Vínově červená až černě červená se sametovým leskem. Klasy jsou mohutné s 26 puky a současně se otevírá až 12 květů. Květy mají perfektní uspořádání. Okraje lupenů jsou krásně nafasené s tmavšími znaky. V hrdle náznak bílé. Je vysoce množivý. Křížení 39/92-06, klas 145/70cm, 26/12/4pp R3W2.

491 BABIČKINA ČIPKA *Angelique x Mama Ama* M

Neuvěřitelná hra barev. Základní barva je krémová, posetá nespočtelným rastrováním růžových žilek, což vytváří dojem zvláštní skořicové barvy. Vrchní lupeny jsou růžové a efektně se stáčí, takže zakrývají hrdlo. Na pevných klasech je 20 puků, ze kterých se otevírá až 10 fascinujících květů. Květy jsou maximálně zvlněné a voskové. Křížení 2/92-11, klas 130/56cm, 20/10/4p. R5W5.

300 NEVESTIN ZÁVOJ *Ruffled Petticoat x Anna Leorah* M

Sněhově bílá barva. Vnitřní lupeny mají jemný krémově citrónový okraj. Vynikající zvlnění a tuhost. Dekorační kultivar. Křížení 72/93-52, klas 120/50cm, 20/8/4p. R5 W5.

435-54 PLAMENE *Tribute x (Aabbaa x Pochodeň) X Bronzová Socha* M

Mimořádně čistá lososově červená barva jako vlčí mák, která doslova přitahuje oči. Spodní vnitřní lupínek je do hrdla tmavší. Květy jsou uchyceny na mohutném a rovném klase. Zdravý a velmi množivý kultivar, listy mají světlejší pásy. Křížení 88/93-19, klas 150/70cm, 24/10/6p. R35.

436-56 TATRANSKÝ OROL *Bryanne Nicole x (Aabbaa x Pochodeň)* LM

Mohutný lososově červený. Květy jsou sametové s fialovými znaky na spodním lupenu. Žebra lupenů mají bělavou linku. Hrdlo má jemné karmínové skvrny. Květy jsou pěkně navlněné, na okrajích lemované jemnou bílou linkou. Křížení 17/93-31, klas 150/75cm, 28/10/4p. R4W4.

475 SPIRIT WORLD *Angelique x Mama Ama* LM

Lumináta, takto by se mohl pojmenovat tento kultivar. Základní barva květů krémová a na ní je tmavorůžově cyklámové rastrování. Celé květy jsou pokryty nespočtelným množstvím žilek a čárek. Okraje lupenů mají jemný lem v základní krémové barvě. Vynikající výstavní a dekorační kultivar. Křížení 2/92-09, klas 135/65cm, 24/12/4p. R3W2.

LUKON GLADS, Jaroslav Koníček, Rašínova 860, 289 12 Sadská

357 ANHINGA *rodičovství neznámé* LM

Malinově červený odstín, který přechází na spodních okvětních lístcích v tmavší odstín se sametovým nádechem. Okraje okvětních lístků mají slabou pikotáž. Klasy jsou vysoké, s 24 až 26 puky, odrůda otevírá 10-12 silně zkadeřených květů voskové substance. R4, W3-4

485 ASTROMAN *Blue Bayou x Modrá Krev* M

Modrofialový s bíle krémovým hrdlem. Květy jsou zvlněné, voskové, dobře uchycené na klase, který nese 22 i více poupat. Otevírá 7 i 9 květů. Odstín modré barvy je dokonalý. Zdravý a dobře množivý, sem. 40/1-3-91, R3, W3.

495 AURIS *Copper Queen x Magic Night* M

Lososově červený s kouřovým nádechem, okraje okvětních plátek jsou světle lemovány. Spodní okvětní lístek má velmi zajímavý tvar. Klasy nesou 22 až 24 puky, otevírá se 7 až 9 květů voskové substance. Velmi zajímavý exotický tvar květů. Sem. 24/6-18-88, R4, W5.

437 DOBRÁ TREFA *(Morning Jewel x Charmer) x (Caravan x Olinka)* LM

Tmavě lososový, na spodních petálech karmínově červená kresba s bílým žiháním a skvrnami. Květy mají kulatější tvar, jsou silně zvlněné se silnou voskovou substancí. Výstavní, dvouřadové klasy. Otevírá 9 až 11 květů z 23 až 24 poupat. Sem. 9/4-7-93/96, R4, W5.

403 CHI-CHA-KO *Centerpiece x Lemon Meringue* M

Světle zelený odstín se světle smetanovou. Spodní petály jsou smetanově žluté s karmínovým okem. Silně zvlněné a voskové květy jsou dobře umístěny na rovném klase. Klasy mají výstavní parametry. Semenač 1/6-5-91, R3-4, W3-4. Další parametry neuvedeny.

416 GOLDBAIRS *Lemon Meringue x Wasath Yellow* LM

Velmi čistý odstín zlatě žluté barvy. Květy jsou pěkně zvlněné, mají tvar trojúhelníka, konce květů jsou protaženy do špiček. Klasy vyšší a rovné, s 23 až 25 puky a s 8-9 otevřenými květy. R3-4, W4. Semenač 33/1-4-91

479 JUMANJI *Biele Bambino x Kardinál* LM

Zajímavý, tmavě purpurový se sametově karmínově červeným hrdlem. Klasy jsou výstavní, přísně dvouřadé. 25-27 puků, 9-11 květů otevřeno. R3, W3. Semenač 33/5-3-89

400 NEBESKÁ BRÁNA *White Ice x Biele Bambino* LM

Jiskřivě bílá s nepatrným růžovým nádechem. Pylové tyčinky jsou též bílé. Nepatrný nádech zelené barvy v hrdle. Klasy nesou 25-27 puků, otevřeno 10-12 květů současně. Vitální a dobře množivý s výstavními parametry. R4-5, W4-5. Sem. 26/6-3-89

478 NIGHT HAWK *Olinka x Černý Kámen* LM

Trpytivá tmavě purpurová se sametovým nádechem, spodní okvětní plátky ještě intenzivněji vybarveny. Květy mají hluboké zvlnění a výbornou voskovitou substancí. Výška rostlin až 170cm. Klasy 25-27 puků, 10-12 květů otevřených. R4, W3-4. Semenač 16/3-16-19

461 ZULICA *Joyful x (Sunshine x Tribute)* LM

Světle lila růžový, na spodních plátcích se světle oranžovou barvou, umístěnou na smetanově žlutém podkladě. Klasy nesou 23 až 25 puků, otevřeno 9-11 květů, 5 ukazují barvu. Pro dekoraci i výstavní účely. R4, W4. Semenač 3/7-3-94

GLADIOLY Ivan Šaran Olomoucká 38, 796 01 Prostějov

384 FIONA (Mimránek 2000) *Violeta x White Ice* EM
Čistá středně fialová barva, vysoký dvouřadový klas, 20-22p, jemné zvlnění a voskové květy. Nadprůměrně zdravá a množivá tržní odrůda holandského typu, sem. 60/95

454 RED BEAUTY (původní šlechtitel ani rodičovství neuvedeno) M
Čistá, tmavě červená barva, květy středně zvlněné a voskové, pravidelný dvouřad. Zdravý a množivý, 22-23 puků.

327 PETRA *Elen x Red Alert* ML
Tmavá, oranžově červená odrůda, maximálně zřasené i voskové květy, dvouřadý klas s 21-23 puky. Krásný mečík, č.sem.34/96

443 PINK SMILE *Ice Cap x Tribute* M
Něžná růžová barva s krémovým stínem v hrdle. Klas je dvouřadový, výstavní s 25-27 puky, květy středně zvlněné i voskové, č.sem. 28/93

400 WHITE ROSE *Elen x Ice Cap* M
Bílá s nádechem krémové, silné zvlnění i vosk, vysoký dvouřadový klas, 22-24 puků, kvalitní tržní mečík, č.sem. 6/96

Ing Jaroslav Ponec, Štramberská 1135/46, 742 21 Kopřivnice

343 AKVAREL *Vigo x Dumka* M
Pestré, lososově růžové květy s velkou oranžově žlutou plochou jsou velmi zvlněné a voskové. R4 W5. Vytváří pěkné dekorační klasy délky 60-65cm s 18-20/6-8 puky. Dobře rostoucí a množivý, sem. C 26/5

437 DERBY *Dusty Miller x Prominent* EM
Tento robustní mečík má zářivě lososové květy s červeným okem, R2 a pevné, W2-3. Vytváří velmi dlouhé poněkud řidší klasy 75-80cm, 22/6 puků. Skvěle rostoucí, středně množivý, sem. A 16/5

365 DESIGN *Bambino x Vigo* M
Květ této odrůdy je pozoruhodný stavbou i barvou. Zvláštní odstín růžové, silně zvlněný i voskový, RW4. Klasy této vysloveně dekorační odrůdy, která vyniká v kyticích, nejsou příliš dlouhé (50-55cm), mají však vysoký nákvět 10-12 květů z 18 puků. Výborný růst, skvělá množivost., sem. E 64/02

Jan Machala 756 21 Ratibor 55

363 MARUNKA *Ambiance x sem. X Jungle Flower x sem.* M
Světle růžový, žlutý střed s tmavě růžovým čárkováním. Klas 23 puků, 8 otevřených, R3 W4, sem. č. 11-86-7

367 RAMÓN *Jungle Flower x (Hradec Králové x Olinka)* M
Tmavě růžový, světlý jícen a bílá čárka. R3 W4, sem. č. 11-71-3

468 ROBIN (*Country Lilac x Startler*)x *Charmant* E
Tmavě sametově fialový, bílý jazýček a tyčinky. Pravidelný klas 21 puků, 8 otevřených. R4 W4, sem.č. 9-116-1

Vlastimil Novák, Jana Masaryka 1365, 500 12 Hradec Králové 12

410 BÍLÁ LABUŤ *83/10 Coon x Lemon Meringue* EM
V poupěti smetanový, ve květech krémově bílý. Květy hluboce zřasené do špiček, hrubé voskové. Nakvétá 8-9 květů na stvolu s 22 poupaty. Klasy mají pravidelné uspořádání a mají výborné výstavní proporce.

435 AMON *rodičovství neznámé* M
Tmavě lososový, žluté značení na spodních petálech a červená očka ve tvaru kosočtverce. Na rovném a vysokém stvolu vykvetá 8 široce otevřených a tuhých květů v krásném dvouřadu. Květ výstavní i dekorační.

420 BARONETA *Sun Valley Yellow x Cicero* EM
Tento mečík je barvy krémové až světle oranžové s jemným karmínovým vybarvením na petálech. Do sebe zapadající květy jsou silně zkadeřené a tuhé. Kdo má rád pastelové a něžné barvy, ten si tento mečík určitě oblíbí.

411 PUSINKA *Viva x Ruby Lips* M
Krémově bílý, napouštěný do růžové barvy, veliká tmavě červená oka světle lemovaná. V dvouřadu řazené květy jsou zkadeřené, středně tuhé a barevně nápadné. Na dlouhém klase rozkvétá 6-7 květů, množí se hlavně z malých hlízek.

404 LETOHRAD *Lemon Meringue x Green Isle* M
Jedna z velmi slušných zelených odrůd. Na dlouhém klasu s 20-22 poupaty otevírá 8 zkadeřených zelených květů, které jsou do středu světlejší. Rostlina zdravá a množivá. Byla úspěšná na výstavách na Slovensku.

453 METÁL *červený exot x červený sem.Coan* EM
Základní cihlově červená barva je ve spodní části překryta tmavě červeným sametovým jazykem. Okvětí listky jsou stočeny dozadu, spodní petály protaženy a zřaseny do špiček. Atraktivní odrůda s dlouhým klasem.

441 PAPERSEK *Ruffled Yellow x Phillis* M E
Horní petály jemně růžové, spodní žluté a krémově bílé s karmínovými jazýčky. Klas mohutný, dvouřadý, nákvět 8-10 květů, silně zkadeřený a tuhý květ. Velmi působivá odrůda.

312 MŮZA *Lemon Meringue x Safari* EM
Mečík vzniklý ze skvělých rodičů je též vynikajícím rodičem. Druhá generace semenáčů dává vzniknout nádherným voskovým okatým exotickým potomkům. MŮZA je světle pastelově žlutá, spodní petály jsou trošku tmavší, v hrdle je velmi malá karmínová značka. Hluboké zkadeření a voskové květy. Klas je dvouřadý s 8 nakvetlými květy pravidelně rozmístěnými. Spolehlivá a zdravá odrůda, vytváří krásné čisté hlízy.

455 JARMARK *Caravan x Letohrad* EM

Efektní barevná kombinace, vrchní část květu je sytější červená, spodní část květu je zelenožlutá. Pravidelný dvouřad zvlněných a do sebe zapadajících květů s nákvětem 8-9. Mohutný klas. Rostlina je vitální a zdravá.

405 LEGENDA *Caravan x Letohrad* EM

Intenzivní základní zelená barva, přechod do oranžové, na krajích petálů tmavší. Zajímavá a libivá kombinace. Květ dvouřadý, dlouhý, tuhý a zkadeřený.

404 ZELENÝ DÉMANT *Green Emerald x Kantylena* M

Mečík, o kterém se dá říct, že není žlutozelený nebo zelenožlutý, je krásně pastelově zelené barvy s tmavším lemováním. Otevírá 8 silně zkadeřených a velmi tuhých květů, které jsou pravidelně seřazeny do dvouřadého klasu s 20 a více poupaty. Krásný mečík ve všech směrech, zdravý a dobře se množí.

445 DOSTAVENÍČKO *Exploze x volně opyleno* EM

Barva starorůžová, veliký a krémově žlutý střed. Květy jsou hluboce zvlněné a tuhé. Dlouhý dvouřad s nákvětem 7-8 květů. Velmi zajímavá a hezká barevná kombinace.

467 ILUZE *Whimsical x Hera* M

Tmavě cyklámově růžový, spodní část květu je zlatě žlutá s červeným lemem. Na dvouřadovém klasu nakvétá 7-8 květů krásně zkadeřených. Velmi neobvyklý, senzační mečík, skutečná paráda na záhoně i ve váze.

475 MONARCHA *Reverie x Mazlíček* M

Barevná kombinace: Vrchní část květu je fialová, spodní polovina pak krémově bílá. Efektní, krásný dvouřad se široce otevřenými květy. Květ zkadeřený a středně tuhý. Odrůda zdravá a množivá.

420 OPOJENÍ *sem. Nejedlo 91 x sem.* M

Kombinace barvy krémově žluté, žluté a zlatooranžové. Mohutný vzrůst, dlouhé klasy s 8-10 nakvetlými květy, krásný dvouřad a zkadeření. Každého upoutá na záhoně i ve váze. Zdravá odrůda, velmi množivá, protože dává množství klíčivého brutu, který není třeba loupat.

326 ORANŽOVÝ PŮVAB *Merlin x sem.* M

Dorůstá do velikosti čtyřstovek, je tmavě oranžový, do středu světlejší. Květ je odlišného zkadeření, středně tuhý a dvouřadový. Nákvět 7-8 květů. Jeden z velmi hezkých mečíků, který zaplňuje mezeru v oranžových barvách. Zdravý a velmi dobře se množí.

Lubomír Rýpar, Loučky 184, 742 36 Jakubčovice nad Odrou

456 APOLLO *Jungle Flower x R 429* M

Sytý malinově červený s nenápadným tmavším zrcadlením. Po matce vitální, se skvělým nárůstem hlíz. Hrubě zvlněný, voskový, výstavní klas 145/75cm, puky 25/8/6 a šíře květu 13,5cm, č. sem. R 597

553 MELODRAMA *Drama x Zl. horečka* EM

Světle červený s nádechem do oranžova, dole žluté oko a červená tečkovaná skvrna. Větší, více zvlněná a vosková odrůda Drama. Výstavní a skvělý k řezu. Výška 160/70cm, 21/8/5 puků a šíře květu 15cm, sem. č. R658

440 NĚŽNÝ BARBAR *Superlativ x Angelica* LM

Jemně narůžovělý, do hrdla krémový, po okrajích barva intenzivnější. Perfektní stavba, kompaktní nákvět krásně zvlněných a voskových květů. Výška 140/65cm, 25/8/6 květů, květ 13cm, sem. č. R639

514 ZLATÍČKO *R443 x Zl. horečka* VE

Středně žlutý se stopou karmínové v hrdle, nápadné fialové tyčinky. Květ je hrubě zvlněný a voskový, široce otevřený s výbornou stavbou. Velmi raně kvetoucí, komerční, řezový, absolutně spolehlivý, zdravý a množivý. Vysoký 145/80cm, 21/8/5 puků, květ široký 16cm, sem. č. R581

Petr Mimránek, 763 01 Mysločovice 169

400 SILVER SURF *Pulchritude x Najada* ML

Čistě zářivě bílý. Okraje květu jemně jehličkované. Klas je pevný s velmi dobrou stavbou a proporcí, v dobrých podmínkách a z velkých hlíz vytváří až 26 puků, 10 květů je rozkvetlých současně a 4 ukazují barvu. Květy pevné, mírně voskové a zvlněné. Roste zdravě a dává dostatek klíčivého brutu, který nemusíte loupat. Rostlina je vysoká 130cm, klas 70cm. AAP-1

455 DESDEMON *Pulchritude x Requiem* ML

Jasně červený v čistém odstínu. Oko je krémové, ostře ohraničené. Klasy velmi rovné a umístění květů je pravidelné, počet puků dosáhl nejvíce 21, z toho 7 bylo rozkvetlých, rostlina 120cm, klas 65cm. Zřetelné zkadeření květů zkrášluje. I tento mečík má velmi dobrou množivost, z brutu kvete a ten se nemusí loupat, č. semenáče ARU-1

POZVÁNKY NA VÝSTAVY:

Český zahrádkářský svaz, ZO Nemyčevy – Vitiněves, výstavní výbor, Vás srdečně zve na tradiční, v pořadí již 31. speciální výstavu mečíků, která se uskuteční ve dnech 11.-12. srpna 2001 v sokolovně v Nemyčevsi

ZAPROSZENIE

Organizátoři mezinárodní výstavy si pokládají za čest pozvat Vás na „IV. Mezinárodní výstavu mečíků“

Výstava se uskuteční ve dnech 18. a 19. srpna 2001 v Domu Kultury v Rybníku-Nieviadomu. Nad výstavou převzal záštitu Prezident města Rybníka. Příjem exponátů bude v pátek 17. srpna od 12.00 hodin. Vyhlášení výsledků, předání cen a setkání vystavovatelů, organizátorů, sponzorů a čestných hostů bude v sobotu 18. srpna od 11.00 hod.

CROCOSMIA-MONTBRETIA (Iridaceae)

Připravil P. Míránek

Kdo by neznal tuto velmi krásnou, mečíku podobnou květinu, která je mu nejbližší geneticky příbuzná, *Tritoniim a Chasmante*, pocházející též z bohaté kapské flory. Její název je složeninou z latinského *crocus*, šafrán a řeckého *osme*, vůně. *Crocasmie* voní velmi podobně jako krokusy. *Crocasmie* je svým vzhledem velmi podobná divoče rostoucím mečíkům a na rozdíl od nich působí veselejší a ve skupině i dekorativnějším dojmem, též déle kvete. Spektrum barev je však mnohem chudší. *Crocasmie* mají poměrně menší hlízy než mečíky, obalenou pevnou vláknitou slupkou. Při nákupu těchto hlíz z dovozu z Holandska si dejte práci a než hlízy koupíte dobře je prohlédněte, mohou být totiž přesušené a nebo často i napadené houbou. *Crocasmie* nemají rády dlouhé skladování a zimní uskladnění snáší mnohem hůře než mečíky.

Rozmnožují se malými hlízkami, které narůstají na výběžcích okolo hlízy mateční (botanické druhy) a nebo dělením (vyšlechtěné odrůdy). Může *Crocasmia* přezimovat více roků na záhonech? Ano, ale v každém případě musí být hlízy zakryty vrstvou mulchu z listů ve výšce asi 25 cm, který ještě zakryjeme fólií, kterou upevníme na okrajích kameny. V nabídkových katalozích si můžete přečíst, že tato květina je plně mrazuvzdorná, ale pozor, to je překlad z holandského návodu na pěstování. Pro Holandsko platí, že se nemusí hlízy na zimu vyrývat, protože v Holandsku půda nepromrzá do hloubky pod 1-2cm, tedy hlízy nemohou být zasaženy mrazem na rozdíl od našich mnohem tvrdších podmínek. Vzpomínám, že jsme měli *Crocasmie* na zahradě trvale, a někdo je na zimu neschovával, ale rostly velmi hluboko, pod 20cm, kam se asi samy po mnoha letech zatáhly. Je rozdíl v odolnosti odrůd a všeobecně platí, že drobnokvěté odrůdy, vyšlechtěné dřívě, jsou odolnější, než nové velkokvěté kultivary. Každopádně ze zkušenosti vím, že po několika letech vytvoří nepřesazované *Crocasmie* v půdě trs, zatáhnou hlouběji a pak mnohem bohatěji kvetou. Po třech letech je však potřebné je opět rozsadit, mnohdy je výhodné přesadit je z půdy do půdy. S novými holandskými kultivary nemám zatím větší zkušenosti, tak jsem je uskladnil doma, dal i s jejich listím částečně zkráceným do květináčů a zasypal smrkovým mírně vlhkým jehličím; přezimovaly velmi dobře. Též hlízy sklizené na zahradě byly daleko větší a vypadaly mnohem lépe, než ty koupené prvním rokem. Vysazují je co nejdříve, o měsíc dřív než mečíky, pokud to počasí dovolí.

Někdy se též můžete setkat s názvem Montbrécie. Je to synonymum, které se běžně používá pro zahradní odrůdy *Crocasmii*. Takže botanické rostliny, v současnosti je jich evidováno 9 species, dřívě jen 6, nazýváme *Crocasmie* a zahradní odrůdy, které vznikly převážně z prvního křížence, vytvořeného v roce 1880 francouzským zahradníkem Victorem Lemoinem v Nancy, Montbrécie. Tento hybrid vznikl z *C.aurea* a *C.pottsii*. *Crocasmia x crosmiiflora* dostala zahradní název Montbretia a je rozšířena po celém světě, kde v některých zemích roste planě jako plevel. Je růstově vitálnější, než její rodiče, a též květy jsou trošku větší, postupně rozkvétají až do posledního květu a též mají několik bočních klasů, které dobře vyrůstají nad bujně listoví. Jsou oranžové, trošku nahnědlé barvy. *Crocasmie* vytváří semeníky, které po uzrání červenají a obsahují černá semínka. Myslím, že je zde „pole neorané“ pro šlechtitele a toho, kdo se Montbrécií chytí, čeká hodně práce.

Popisy botanických *Crocasmii*: *Crocasmie* rostou na východ i na západ od Kapska a některé lokality zasahují až do východního Transvaalu a do tropických částí Afriky. Je to

květina jihoafrického léta a kvete v přírodě od prosince do dubna. Některé species jsou stálezelené a jedna dokonce v zimě rostoucí. Snáší dobře chlad.

Crocasmia aurea var. *aurea*.

Roste ve východní části Kapska, Natalu, Transvaalu a Swazilandu, zasahuje do tropické Afriky. Roste v prosinci až dubnu, je 50-100cm vysoká, zcela odolná s velkými květy, barvy zlatě oranžové.

Crocasmia masonorum

Roste a kvete v období prosinec-leden, je 50-75cm vysoká, květy jsou šarlatově oranžové, nebo oranžově žluté. Tato jako jediná botanická *Crocasmia* se množí a prodává ve velkém. Byla objevena teprve nedávno na velmi malé lokalitě.

Crocasmia mathewsiana

Východní Transvaal, v přírodě kvete v létě (leden-únor), rostliny jsou vysoké 100-150cm, květy jsou červeně oranžové.

Crocasmia paniculata

Natal, Lesotho, Orange Free State, Swaziland, jižní Transvaal a jižní Zimbabwe, prosinec-únor, 100-180cm, odolná, kvete oranžově červeně a hnědě oranžově.

Crocasmia paersii

Natal, leden, 80-100cm, kvete oranžově.

Crocasmia pottsii

Natal a Griqualand, říjen až únor, 70-120cm, velmi odolná, květy zářivě tmavě oranžové, nebo oranžově žluté.

Zahradní Montbrécie (Křešina) jsou nově šlechtěny v Anglii a Holandsku a jako řezané květiny i jako zahradní dekorace jsou velmi žádané pro květenství, které je složeno z rozvětveného klasu. Květy dlouho vydrží a mají zářivou barvu. Chtěl bych k tomu poznamenat jen tolik, že popisy odrůd, které jsou nabízeny od mnoha různých firem Montbrécie množící, mají někdy značně rozdílný popis výšky rostliny i popis barvy.

Velkokvěté odrůdy:

BABYLON, některé firmy ji popisují jako velkokvětou s květy červenými, jiné s květy oranžovými s tmavým středem. Někde udávají výšku 75cm, jinde 90-100cm. Kvete srpen-září.

CONSTANCE, afrikanově oranžová s červeným očkem a tečkováním, jiná firma uvádí ředivě oranžové květy, s máslově žlutým středem a oranžovým tečkováním. Výška 90cm, jinde 60cm.

EMBERGLOW, oranžově červená velkokvětá s citrónově žlutým středem hnědě tečkovaným, jinde je to kaspická červená s žlutým okem a hnědým tečkováním, všude výška 1m.

EMILY MCKENZIE, žlutě oranžová s tmavě hnědými očky, husté květenství, výborná k řezu, 60cm,

JOHN BOOTS, jasně žluté květy se světle oranžovým mřížkováním, novinka.

LUCIFER, u nás myslím nejvíce známá Montbrécie, sytě tmavočervená, 1m vysoká, s krásným rozvětvením klasů, květy mají nálevkovitý tvar.

MISTRAL, šarlatově červená s dlouhými a bohatými klasy, výška 1m, jiná firma uvádí, že je tmavě maceškově červená, výška 50cm, a že je to mutace *Crocasmie masonorum*.

NORWICH CANARY, velkokvětá žlutě kvetoucí s lehce červeně probarvenými kvítky, jiný popis říká, že je žlutá s červeným nádechem, výška 40-60cm, jiná firma uvádí až 75cm.

PLAISIR, mandarinkově oranžové květy s kontrastním žlutým hrdlem, 90cm,

Drobnokvěté odrůdy: rozkvétají asi o 14 dnů dříve než velkokvěté a měly by být více odolné mrazu.

CARMIN BRILLIANT, sytě vybarvené, červené květy, 60-70cm, husté klasy.

FANTASIE, červeno-oranžová, bohatě kvetoucí, 60-70cm, jinde 70-90cm.

FIRE KING, červeně kvetoucí pozdní, 70-90cm, více jak 25 květů.

GEORGE DAVISON, celá žlutě vybarvená, 60 cm, jiná firma uvádí 70-90cm.

METEORE, květy žluté, oranžové a červeně zbarvené, jiný popis říká, že květy jsou světle červené, se žlutým hrdlem, vnější barva je červená. Nízká 35cm, vhodná do skalky, jiná firma uvádí 80cm.

VENUS, novinka, kříženec Carmin Brilliant x Meteore, barva mandarinková, uvnitř tmavě žlutá.

RED KING, červená s oranžovým a žlutým středem.

CHASMANTHE

Jistě pro mnohé z Vás je tato květina neznámá, byla i pro mne, dokud jsem ji neviděl kvést, vlastně dokvětát při cestě průsmykem v horách Outeniquas. Projížděli jsme trasu z Oudtshoornu do zátoky Mossel Bay a část, asi 20km ze 100km trasy vedla horským průsmykem Robinson Pass. Již se začínalo šefit a měli jsme obavy, abychom za světlá dojeli do kempu, protože jsme měli již za sebou nucenou zastávku a opravu defektu. Kamarád na mou prosbu zastavil auto, protože jsem všude v příkopech kolem cesty viděl listí podobné mečíkům se zbytky zaschlých oranžových květů, ovšem tyto květy byly mečíkům nepodobné. Jen dlouhé barevné trubičky, uspořádané nad sebou jako žebřík. Nezvykle velké hlízy byly na povrchu půdy pod starým seschlým listím volně k dosažení a dal by se jich velmi brzy nasbírat plný kufr. Sebral jsem si ale jen sáček barevných oranžově zářivých semen, z nichž asi 10 vyklíčilo a mám je u okna, kde celou zimu pěkně rostou a prosperují, zatím však nekvetly. Měl bych je převést na letní pěstování. Myslím, že holandská zahradníci udělali kus práce, než Chasmanthe přeorientovali, protože je to rostlina vegetující v zimě. Dormanci má v africkém létě, kdy dokonce i někteří domorodci odkládají pestrobarevné vlněné čepice a je jim při 35° C a více konečně teplo. Žlutou i oranžovou Chasmanthe jsem pak viděl kvést v botanické zahradě v Stellenbosch. Je to se svým nenapodobitelným půvabem a vějířovitě rostoucím listovím opravdu krásná, mnohem růstově statnější rostlina než mečík. Dokonce v jedné zahradě v Kapském Městě jsem viděl i růžově kvetoucí, velmi podobnou rostlinu, zřejmě botanickou raritu.

Chasmanthe je velmi malý endemický rod, má tři přírodní druhy a roste v severním i východním Kapsku, domorodci jí říkali suurkanolpypie. Má velké zploštělé hlízy. Rostliny a květní lodyhy i s listovím jsou vzpřímené. Květy jsou dlouhé trubky rostoucí v rovině, polovina doprava a polovina doleva v barvě oranžově červené a vzácně i žluté. Semeníky obsahují hnědě oranžová semena, která jsou atraktivní. Rostliny jsou velmi pěkně barevně vyobrazeny v katalogu „LUKON BULBS“ a perokresbu jsme již přinesli v některém z předchozích čísel. Hlízy sázíme jen 3-5 cm hluboko! Ne jak doporučuje katalog, 10cm. V přírodě rostou v polostínu i na plném slunci, kde tvoří velmi husté porosty, jako rákosí. Tyto rostliny, podobně jako Crocosmie, by měly být více let na jednom stanovišti. aby měly možnost vytvořit trs a tak si splnit dobré podmínky k plnému kvetení. Proto se

navrhuje v literatuře pěstovat je v nádobách s dobrou drenáží a podpěrou proti vyvrácení. Nelze vytvořit podmínky, aby takto plýtkce rostoucí hlízy nebyly u nás zničeny mrazem, i když Chasmanthe má být velmi odolná chladu. Toto vše nebylo u nás prakticky vyzkoušeno a budoucnost teprve ukáže, jak jsou Chasmanthe v našem klimatu odolné. Protože jsou zatím drahé, nelze experimentovat a raději je na zimu uskladním s mečíky. Pokud se podaří sklídit u nás i semínko, pak se vysévá brzy na jaře do truhlíčku a přesazené hlízy by měly již druhým či třetím rokem kvést.

Chasmanthe aethiopica

Celé Kapsko, kvete od dubna do června, 40-60cm vysoké rostliny, květy oranžově červené. Tato speciés nejlépe roste v polostínu.

Chasmanthe bicolor

Jihozápadní Kapsko, kvete od června do října, 70-130cm vysoká. Květy mohou být rumělkové a žlutě zelené s rumělkovou, tmavě červené anebo zelenorůžové se zelenými segmenty.

Chasmanthe floribunda var. floribunda

Západní a jihozápadní Kapsko, kvete od června do září. 50 až 120cm vysoké rostliny, květy jsou oranžově červené. Varieta *duckittii* je velmi podobná, ale může být růžová nebo žlutá a roste vzácně na několika místech v okolí města Darling.

Použitá literatura pro články o Crocosmiích a Chasmanthe

OUTENIQUA TSITSIKAMMA & EASTERN LITTLE KAROO, Audrey Moriarty, published by the Botanical Society of South Africa

BULBOUS PLANTS OF SOUTHERN AFRICA *Niel Du Plessis a Graham Duncan 1989*

CAPE BULBS *Richards L. Doult 1994*

CIBULOVÉ A HLÍZNATÉ KVĚTINY *CH.Grunert Příroda 1980*

Nabídkový katalog „LUKON BULBS“, jaro 2001

Nabídkový katalog „LUKON GLADS“, jaro 2001

Pěstitelský koutek:

Z dopisů členů vybral a odpovědi na pěstitelské dotazy sestavil P.Mimránek

Od pana Kadlece (část dopisu):

Milý Petře, ptáš se mne, proč mám tak výborné úspěchy s pěstováním brutů. Tvoje otázka týkající se časné výsadby brutu mne velmi zaujala. Jednou, nevzpomínám přesně v kterém roce, mne pozval Vlasta Novák na výstavu kosatců do Hradce Králové, moje manželka byla velmi nadšená tou krásnou vůní, kterou vydávaly vystavené kosatce. Tam jsem se též setkal s přáteli Jindříškem a Rýznarem, kteří také kosatce vystavovali. Při té příležitosti padla ve vzájemné diskusi s panem Jindříškem otázka výsadby brutu, ptal se mne, jestli sázím mečíkový brut a já mu odpověděl, že ne. Řekl mi, abych zkusil sázet brut na podzim, že když se sem tam vytráti při sklizni mečíkový brut, tak vyrosté sám. Tehdy jsem tomu nedůvěřoval, ale potřeba sázet mladé hlízy a zbavit se starých mne donutila sázet brut na jaře. Osvědčilo se to, ale sklídit jsem jen málo z toho, co jsem vysadil. Později jsem objednal mečíky u americké firmy Niswonger, poslali mi tehdy odrůdu *LITTLE JADE GREEN* a další čtyři, na které si již nepamatuji. Byly to sáčky s bruty, a ty byly velké jako lískový oříšek a měly dvojitý obal, velmi tvrdý. Nasázal jsem je hned jak došly v půli dubna a vůbec nerostly až do června. Chtěl jsem vědět proč nerostou, vybral jsem je ze záhonu, oloupal je a do týdne byly venku. V roce 1995 jsem zkusil sázet oloupané bruty na pole již v polovině února. Přes záhon přešly mrazy a jako i letos napadlo 15cm sněhu. Nikomu jsem to ani neřikal. Nedělal jsem si iluze že by to vydržely, již jsem si myslel, že se tedy nedá nic dělat. V květnu jsem překvapeně hleděl, jak krásně rostou.

Od pana Chmelíka (část dopisu):

Nazdar Peter, popíši Ti, s jakými těžkostmi pracuji. Gladioly mám zasazené na ploše něco méně než 3 ary, a to bruty i hlízy. Velkým problémem je, že tam není dostatek vody na závlaku a tak zalévám jen v nejnútnejším případě. Více vody dávám k brutu, ale to zřejmě způsobuje, že se tam každoročně nastěhuje nejméně jedna rodina krků a ti mi míchají odrůdy. Též mravenci, červení i černí, když je více sucho, „obhrývají“ u spodu listů a též sežerou i hlízy. Tak se mi stane, že některé odrůdy padnou úplně. Než odrůdu dopěstuji znovu z brutu do květu někde se něco pomíchá, a že jde o záměnu, zjistím až je pozdě. Minulý rok jsem měl blízko záhonu mečiků broskev Harbinger. Tato odrůda dozrává začátkem července, kdy ještě není jiné vzácnější ovoce. Broskev navštívili zloději a pošlapali to zrovna po dešti. nevadilo jim ani, že mám na záhonu čísla na drátčích, ve kterých udělali pořádek po svém. Třásněnky, která zde hodně rádí, se zbavuji tak, že fádek gladiolů 8m zaliji 10 litry roztoku BI-58 o koncentraci 0,1%, a to v době, kdy začínají vylézat první klasy. V minulém roce a v předešlém po takovém ošetření jsem žádné třásněnky v květech neviděl. Též mám poslední rok problém se sušením hlíz. Dříve jsem měl v domě na to určenou místnost a sušení dobře vyřešené, ale nyní po rozšíření rodiny jsem mečíky přestěhoval do sklepa, kde je horší větrání a vyšší teplota, až 15°C. Takto mám větší ztráty při čistění, protože v takových podmínkách více rádí suchá hniloba.

Z dopisu člena, který nechce být jmenován (úryvek)

Vážený příteli, pěstuji již mečíky více let a též křízím, pro své potěšení. Prosim o radu, mečíky při sklizni jsou každý rok velmi pěkné, ale při čistění jsou seschlé a vypadají velmi špatně, posílám na ukázkou několik hlíz, jestli mě zjistíte příčinu. *Odpověď: Hlízy jsou napadeny třásněnkou.* Toto téma je v našem Zpravodaji permanentně připomínáno a již mnohokrát jsem vysvětlil, že mečíky po sklizni je potřebné proti třásněnce mořit. Nemořit mečíky po sklizni si mohou dovolit jen někteří pěstitelé, kteří bezpečně vědí, že třásněnku na zahradě nemají, a že si ji tedy do skladu ze zahrady nedonesou. Je to dáno obvykle nadmořskou výškou anebo chladnější polohou, kde se třásněnce nedaří. Já jsem v začátcích svého pěstování též třásněnku neznal a chemii jsem vůbec nepoužíval. Když se začala u mne v porostu koncem 70 let třásněnka objevovat, byl k dispozici pouze Metation, později BI-58EC a proti houbovým nemocem Dithane. Koncem 80 let mě začala třásněnka trápit i ve skladu a zprvu jsem do sáčků dával Naftalin, či sklad vystříkal Actellicem. Dnes je k dispozici široká škála přípravků proti třásněnce, nutno konstatovat, že třásněnka je stále více houževnatější. Zásada každého pěstitele mečiků je ta, že třásněnka nesmí do skladu, mečíky odolné proti třásněnce neexistují. Když mečíky sklízíte, neošetříte, třásněnka již během prvních dvou týdnů začne ihned pracovat a poškodí sadbu natolik, že ji nelze jako nepodřadnou prodávat. Je velkou ostudou každého člena organizace, když nabídne k prodeji nebo na výměnu takto poškozené hlízy. Navíc je jasné, že třásněnka sající na hlízách je nejen polepí výkaly a vysuší, znehodnotí k neprodejnosti, ale i přenáší infekce včetně některých viroz. Nalévání insekticidu do půdy považují za velmi drastické opatření, ovšem, může být účinné. Vůbec bych se totiž nedivil, kdyby třásněnka pracovala již na mladých hlízách před sklizní a roznášela co roznášet může, možná i botrytidu a jiné houbové nemoci. Na západě používají půdní granulované insekticidy. Postřik porostu je v boji proti třásněnce též velmi problematický, měl by posloužit pouze k potlačení aktivity třásněnek do takové míry, aby nepoškodily květy a nepřenášely i některé nemoci. K tomu je potřeba jemně mlžící postřikovač, nejlépe motorový, který dělá mlhu a navíc šetří drahý přípravek. Přípravek musí být systémový, nebo s hloubkovým účinkem, aby zasáhl tohoto škůdce, lépe řečeno permanentního ničitele mečiků i uvnitř poupata, kde se vyvíjí jeho mladá stádia. Bez dobrého smáčedla mečíky stříkat nelze a toto každopádně mečikům

škodí, protože se smývá přirozená vosková ochrana listů, která je chrání. Proto se navrhuje, aby se stříkání za vegetace omezilo jen na rozumnou mez a doporučuje se raději zasáhnout a definitivně usmrtit třásněnku v době, kdy jsme hlízy vyňali z půdy. Řeší se to mořením mnoha různými způsoby (v silonových punčochách či síťovkách), namáčených hlíz do kbelíku s mořidlem. Teprve potom odstříháme listy. Já mořím tak, že celou várku hlíz postřikám na lískách dokonale insekticidem o koncentraci asi 2x vyšší, než je koncentrace, používaná k postřiku vegetujících rostlin, a to ještě ten den, kdy jsem mečíky vyryl. Není to složité a s přípravkem nepřijdete při opatrné práci vůbec do styku. Třásněnka se zaručeně zničí a máte na celou zimu od ní definitivní pokoj. Rychlé sušení hlíz, podle mých zkušeností není zdaleka tak důležité, jako dát mečíky po sklizni do chladna, vhodná teplota je okolo 10°C, pokud máte možnost, i méně, až 5 st. C. Toto zchlazení je pro většinu z nás neproveditelné, protože to vyžaduje chlazenou místnost s nastavením teploty a zbudování takového zařízení není levné. Každopádně větrat, ale stačí mírně. Po očištění, stále držíme hlízy v mírně větrané místnosti, předčasné nežádoucí naklíčení hlíz je závislé na teplotě a vlhkosti, též odrůdě. V žádném případě neodstraňujte starou hlízu od nové již při sklizni. Toto se provádí nejdříve 2-3 týdny po sklizni, kdy můžeme začít první čistění, ale je to dáno u odrůd individuálně. Musí vyzrát mezivrstva a mírně seschnout stará hlíza. Pak lze snadno oddělit starou hlízu od nové bez jejího poškození, které může být potenciálním místem vstupu infekce. Pokud nejde stará hlíza po vyzrání mezivrstvy snadno oddělit, je nemocná nejen stará hlíza, ale určitě i nová. Každopádně většina houbových onemocnění se naočkuje do hlíz z půdy, do které byly vysázeny. Bakterioza vniká do ran dozrávajících hlíz v půdě po jejím poškození hmyzem (Hád'átka a drátovci) Drátovci dokáží zničit dokonale celý porost hlíz již v začátku vegetace. Nekvalitní hnůj zarytý pod mečíky dokáže nakazit celý záhon širokým spektrem houbových nemocí a zcela zdecimuje porost, třásněnka při přemnožení poškodí klasy mečiků tak dokonale, že je ihned napadne sekundární infekce a poupata se nerozvinou a uhynou. Vysazené hlízy poškozené bakteriozou hůře rostou a mohou být napadeny ihned po vysazení jinou houbou, která ještě za vegetace dokončí zničení staré hlízy a dále pokračuje v napadení nové. Odluپovat takovouto nemocnou hlízu ihned při sklizni je již obvykle pozdě. Jsou neuvěřitelně velké rozdíly v odolnosti jednotlivých odrůd vůči různým nemocem.

INTERNATIONAL GLADIOLUS HALL OF FAME

Uvedení do síně slávy v roce 2001

Glad World, jaro 2001 č.225

Jako první byl pro letošní rok uveden do síně slávy, což je nejvyšší pocta pro mečíkáře, C.S van Dobben de Bruyn Jr, který zemřel v roce 1978. Byl svými přáteli přezdívan „De Be“. V roce 1935 rozjel komerční pěstování „Miniglads a Primulinus“. Měl velké kontakty s pěstiteli po celém světě. Uvedl mnoho miniaturních variet, některé z nich i zvláště. Pracoval s G.dracocephalus a Lemoinovými hybridy. Jeho pro nás neznámější odrůda je *CHINESE LANTERN*.

Dále do síně slávy byli uvedeni Bob Euer z Californie, který pěstuje mečíky více jak 40 let a pracuje jako předseda klasifikační komise odrůd při NAGC, a dále William Robert Toon, komerční pěstitel mečiků na N.Zélandě, který zemřel v roce 1971.

Dále gratulujeme za vstup do síně slávy Igorovi Adamovičovi. Igor se narodil 11.března 1932. Jako chlapec pomáhal na zahradě. Vystudoval architekturu a stavební inženýrství. První mečíky z USA obdržel v roce 1970 a začal propagovat jejich pěstování. V roce 1972 publikuje svou knihu „GLADIOLY“. V roce 1983 vydává druhou knihu, „Gladioly Mečíky“ s 200 fotografiemi a kompletním soupisem botanických druhů. V roce 1973 založil specializovanou organizaci Gladiol-Club na Slovensku. Vydává čtvrtletní bulletin „Svet Gladiol“. Od roku 1976 se stává stálým

evropským korespondentem pro Bulletin NAGC. Introdokoval 400 odrůd mečíků, z toho 124 z nich registroval v NAGC mezinárodním registru. Dále získal množství jiných ocenění.

Odrůdy mečíků, které vstoupily v roce 2001 do síně slávy:

LITTLE FAWN, introdokovaná v roce 1960 Ernie Vennardem. Je to miniaturní hnědý mečík, dobře se pěstuje a je to favorit květinářů.

WIND SONG introdokovaná v roce 1974 Carlem Fischerem. Je barvy tmavě levandulové s krémovým okem.

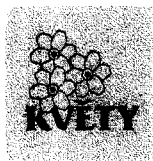
MILEESH má klasifikační kód 495. Je hnědý s velkým krémovým okem. Vytváří krásné klasy s 24-26 puky. Koenig ji uvedl v roce 1989. Jeho květy jsou velmi populární jako fezané i pro výstavní účely.

DAVE'S MEMORY Uvedl ji Verinš v roce 1984. Je to miniatura, se stříbrou pikotáží, petály mají okraje v tmavě oranžovém tónu, a je tmavě červeně černá. Získala mnoho vítězství na výstavách a výborně se pěstuje.

SUMMER ROSE má klasifikační kód 462 a byla uvedena Coonem v roce 1974. Je svítivé růžový s velkým bílým středem. Má krásnou substanci, jemné zkadeření a je to dobrý komerční mečík.

GREEN BERET z roku 1972 uvedený Baermanem. Klasifikační kód je 304. Je středně zelený a výborně zdravě roste. Patří mezi první zelené mečíky pro dekorační a komerční účely.

K barevné příloze: obrázky byly použity ze současných internetových nabídek několika firem. V následujících Zpravodajích budou vloženy barevné přílohy s kosatci, denívkami, ale především s novošlechtěním mečíků, pokud máte kvalitní fotografie, můžete je nabídnout k uveřejnění redakci Zpravodaje Gladirisu.

POZOR! Nezapomeňte na největší mečíkovou výstavu v roce:

KVĚTY 2001 Výstaviště Lysá nad Labem
5. celostátní výstava květin 16.8.- 19.8.2001
e-mail: vystaviste_lysa@pha.pvtnet.cz,
tel: 0325/552 051, 551 169

Inzerce:

Koncem měsíce května budu mít k dispozici nový katalog denivek pro rok 2001, kde nabídnu k prodeji nebo výměně malé množství denivek. Při objednání katalogu prosím pošlete známku v hodnotě 9 Kč. Děkuji.

Dále prosím o informaci, zdali někdo z členů ještě pěstuje odrůdu JANIČKA a voňavou odrůdu MED, plnokvětou PALADIN nebo zda neví o někom, kdo tyto odrůdy ještě pěstuje. Děkuji za informace,

P.Mimránek, 763 01 Mysločovice 169